

+

ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อน มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

วิทยากร : นายณัฐพงษ์ ณ ด้ทลุง นิติกรชำนาญการพิเศษ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย
รักษาการแทนผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

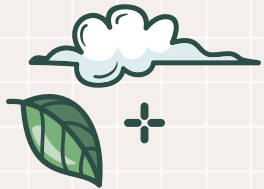
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

มาตรา 45 ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมาย หรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างตามมาตรา 44 ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครอง และกำหนดระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาตามประกาศในวรรคสอง ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

หมวด 6 การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ

มาตรา 78 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดดังต่อไปนี้ได้

(1) กำหนดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้อง

(2) กำหนดห้ามการกระทำใด ๆ ที่มีผลเป็นการเสื่อมสภาพแหล่งน้ำหรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำ หรือทำให้เกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำหรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือทำให้น้ำมีสภาพเป็นพิษจนน่าจะเป็นอันตรายต่อแหล่งน้ำ หรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือสุขภาพของบุคคล

(3) กำหนดให้ผู้ใช้น้ำซึ่งมีที่ดินติดต่อหรือใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำสาธารณะ จัดให้มีสิ่งก่อสร้าง ติดตั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือ หรือใช้กรรมวิธีใดตามที่กำหนด เพื่อตรวจสอบแหล่งที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่คุณภาพน้ำ หรือเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายหรือความเสียหายแก่คุณภาพน้ำ

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับสิ่งก่อสร้างหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หรือให้ระงับการดำเนินกิจกรรม หรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อน้ำสาธารณะโดยได้รับค่าชดเชยตามความเหมาะสม

(5) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปหรือใช้บังคับในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง และจะกำหนดข้อยกเว้นการใช้บังคับทั้งหมดหรือบางส่วนสำหรับกิจกรรมบางประเภทหรือบางพื้นที่ก็ได้

กฎกระทรวง

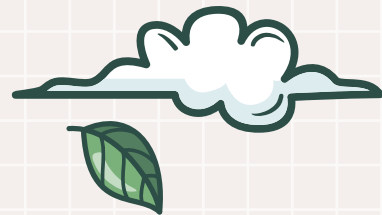

การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะในพื้นที่ชุ่มน้ำ
มิให้เสื่อมสภาพ เสื่อมประโยชน์ หรือเกิดภาวะมลพิษ พ.ศ. 2568
(อาศัยอำนาจตามมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงนี้

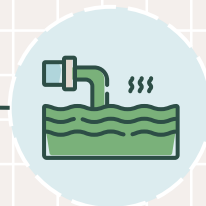
โดยที่มาตรา 78 (2) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยกำหนดห้ามการกระทำใด ๆ ที่มีผลเป็นการเสื่อมสภาพแหล่งน้ำหรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำ หรือทำให้เกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำ หรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือทำให้น้ำมีสภาพเป็นพิษจนน่าจะเป็นอันตรายต่อแหล่งน้ำ หรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือสุขภาพของบุคคล จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะในพื้นที่ชุ่มน้ำ มิให้เสื่อมสภาพ เสื่อมประโยชน์ หรือเกิดภาวะมลพิษ พ.ศ. 2568

- ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- ข้อ 2 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับกับพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้
- ข้อ 3 ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำตามข้อ 2 ห้าม กระทำการหรือดำเนินกิจกรรมที่มีผลทำให้แหล่งน้ำสาธารณะเสื่อมสภาพ เสื่อมประโยชน์ หรือเกิดภาวะมลพิษ ดังต่อไปนี้

ห้าม

(1) การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ หรือมีส่วนหนึ่งส่วนใด
ของสิ่งปลูกสร้างล่วงล้ำเข้าไปในแหล่งน้ำสาธารณะ เว้นแต่
เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามหน้าที่และอำนาจ
หรือกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลรักษา การป้องกัน
ความเสียหาย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะ หรือ
เพื่อประโยชน์ในการเดินเรือ การดูแลรักษาทางน้ำ และร่องน้ำ
ทางเดินเรือ หรือการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ
หรือเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายจากส่วนราชการ
ที่เกี่ยวข้องแล้ว ทั้งนี้ ต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น กลมกลืนกับ
สภาพแวดล้อม และไม่เป็นการทำลายสภาพทางธรรมชาติ
ในลักษณะที่ไม่สามารถฟื้นฟูกลับมาได้ดังเดิม

ห้าม

[2] การเททิ้งหรือระบายน้ำเสียหรือของเสียลงใน
แหล่งน้ำสาธารณะ อันส่งผลต่อคุณภาพน้ำ ตาม
มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลหรือมาตรฐานคุณภาพน้ำใน
แหล่งน้ำผิวดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ห้าม

[3] การใช้วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ตามกฎหมายว่าด้วย
วัตถุอันตรายในแหล่งน้ำสาธารณะ

ความใน (2) และ (3) มิให้ใช้บังคับกับการดำเนินการของ
หน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย หรือการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย
การเดินเรือในน่านน้ำไทยหรือกฎหมายว่าด้วยการทุ้มทิ้งของเสีย
หรือวัสดุอื่นในทะเล หรือการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ
หรือเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายจากส่วนราชการ
ที่เกี่ยวข้องแล้ว

บัญชีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

1

พื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2525

2

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดให้พื้นที่บริเวณบึงโขงหลง ในท้องที่ตำบลโพธิ์หมากแข้งและตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2525

3

พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด ตำบลบางแก้ว ตำบลแหลมใหญ่ ตำบลบางจะเกร็ง และตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

4

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลกระป๋นน้อย ตำบลคลองประสงค์ ตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ และตำบลเหนือคลอง ตำบลคลองเฒ่า ตำบลลี้ชัน และตำบลเกาะศรีบอยา อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

5

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย จังหวัดเชียงราย ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดให้พื้นที่บริเวณทะเลสาบหนองบงคาย ในท้องที่ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2528

6

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) จังหวัดนราธิวาส ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าลุ่มน้ำบางนรา ในท้องที่ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส ตำบลไพรวัน ตำบลบางขุนทอง ตำบลพร่อน ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ ตำบลสุไหงปาดี ตำบลปะลुरु อำเภอสุไหงปาดี และตำบลปูโยะ ตำบลปลาเสม็ด อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2534

7

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าคลองโหล๊ะ ป่าคลองปอ และป่าคลองกันตัง ในท้องที่ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา และตำบลบ่อน้ำร้อน ตำบลบางลึก ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2524 และพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง จังหวัดตรัง ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2522

8

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากแม่น้ำกระบุรี-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินหาดแหลมสน และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลราษฏรุด อำเภอเมืองระนอง ตำบลม่วงกลวง ตำบลกะเปอร์ ตำบลบางหิน ตำบลนาคา ตำบลกำพวน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง และตำบลคุระ อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2526

9

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินบริเวณหมู่เกาะอ่างทอง ในท้องที่ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2523

10

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าอ่าวพังงา ในท้องที่ตำบลกระโสม ตำบลกะโหล ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมืองพังงา และตำบลเกาะยาวน้อย ตำบลเกาะยาวใหญ่ กิ่งอำเภอเกาะยาว อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2524

11

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเขาสามร้อยยอด ในท้องที่ตำบลสามร้อยยอด ตำบลศิลาสัย อำเภอบางสะพาน และตำบลสามกระชาย ตำบลดอนยายหนู ตำบลเขาแดง อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2509 และพระราชกฤษฎีกาย้ายเขตอุทยานแห่งชาติป่าเขาสามร้อยยอด ในท้องที่ตำบลสามร้อยยอด ตำบลศิลาสัย ตำบลไร่เก่า อำเภอบางสะพาน และตำบลสามกระชาย ตำบลดอนยายหนู ตำบลเขาแดง อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2525

12

พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดบึงกาฬ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์กุดทิง ในท้องที่ตำบลบึงกาฬ ตำบลโนนสมบูรณ์ และตำบลโคกก่อง อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

13

พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระในพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามกฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณหมู่เกาะกระ ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2564

14

พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะระ - เกาะพระทอง ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

